

временного развития идентификаций, в котором первые идентификации служат для объединений всех последующих, мы не сможем объяснить, какие конкретные идентификации ассимилировались в какие. Мы становимся свидетелями дискурсивного появления «фемининного мужчины» или «маскулинной женщины». Без установления временной приоритизации первичных идентификаций, было бы неясно, какая характеристика служила в качестве первичной, субстантивной, а какая в качестве атрибутивной, и в каком случае то или иное временное упорядочивание было бы оспариваемо. Мы бы имели гендерный эквивалент взаимосвязи атрибутов без объединения субстанции, его содержания.

Существует первичная идентификация, в которой гендер становится «фиксированной» формой в истории идентификаций, где вторичные идентификации пересматривают и реформируют первичные, но не оспаривают их структурную первичность. Формируются гендерные идентичности, и сексуальные желания смещаются и варьируются, так что различные «идентификации» вступают в действие, в зависимости от доступности легитимных культурных норм и возможностей. Не всегда возможно соотносить эти сдвиги назад так, чтобы выявить связь внезапно заявленных в социуме идентификаций с первичными идентификациями. В пределах психоанализа, как считают ученые, необходимо понять гендерную субъективность как историю идентификаций, часть из которых является закодированными ограничениями истории, и которые в силу их подавления регулятивными культурными нормами, существующими в это время и в этой культуре, не всегда могут отослать нас к их внутренней обоснованности, логичности появления.

Пальчик Сергій Іванович

Кандидат філософських наук,

Заступник начальника Військової академії

м. Одеса

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІОТИЗМУ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Характер соціально – політичних змін у сучасному світі, перспективи розвитку міжнародних відносин, історичні долі української цивілізації і культури в контексті глобальних змін в даний час є дискусійними проблемами в силу розвитку самих процесів, що дають можливість визначити ці характеристики, їх вплив на розвиток України, а також вплив на суспільну свідомість, у тому числі і на формування українського патріотизму. Суттєве

значення для останнього будуть мати характер і результати взаємодії України з іншими державами в усіх сферах.

Проблему входження, як окремої людини, так і України в цілому в глобальний світ можна сформулювати наступним чином. Об'єктивно вона в нього вже увійшла, а суб'єктивно в ньому ще не визначилася. Увійшла як країна, що володіє високою духовною культурою, що стала невід'ємною частиною світової культури, своїми багатими природними ресурсами, інтелектуальним потенціалом тощо, тобто в якості одного з цивілізаційних і геополітичних суб'єктів світу. Присутність України у світовому соціумі досить помітна, хоча її інтеграція в глобальну економіку носить явно однобокий характер. А суб'єктивно вона поки ще не готова прийняти виклики сучасності і дати на них адекватні відповіді. Що це означає, і що з цього випливає? Глобалізацію, взяту в контексті її творчих можливостей, а не тільки ризиків і загроз, які вона в собі несе, слід розглядати в якості важливого ресурсу української трансформації.

У безлічі думок, рекомендацій і сценаріїв подальшого розвитку нашої Вітчизни необхідно визначитися, в першу чергу, з тим, за якими аксіологічними напрямками належить осмислювати наше минуле, сьогодення і майбутнє. У центрі уваги бачаться, три ключові проблеми: вибір українського варіанту глобалізації, визначення та затвердження місця України в геополітичному балансі світових сил, вибір ціннісних орієнтирів. Якщо коротко, то рішення цих проблем може бути здійснено, на наш погляд, у таких напрямках.

Вибір українського варіанту глобалізації може ґрунтуватися на поєднанні реалій світового економічного розвитку і статусу України як самодостатньої в сировинному, промисловому і інтелектуальному відношенні держави. Сфера культури може формуватися, виходячи з визнання інтересів і цінностей, як окремої людини, так і українського суперетносу. У ідеологію відродження України в умовах загальносвітової кризи ідеологій можуть бути включені принципи гуманізму та патріотизму.

Зупинимось на останньому напрямку більш докладно. Вибір ціннісних орієнтирів повинен враховувати сучасну соціокультурну ситуацію, яка в глобальному вимірі постає як зіткнення цивілізацій, що веде до протистояння культур, які включають моральні, релігійні, етнічні, політичні цінності. По суті справи, тут мова йде про ідеологію глобального гуманізму, тобто ідеології, яка породжується сучасною соціокультурною ситуацією: вся людська діяльність, культура у всіх своїх проявах все більше орієнтується на виживання людини в навколишньому середовищі.

Постмодерна інверсія цієї ідеології, з одного боку, зберігає початкову інтенцію «підкорення», знаходячи форму маніпулювання масовою свідомістю

людей, орієнтовану на неприборкане споживання матеріальних благ. Крайньою формою подібного маніпулювання виступає інформаційно-психологічна війна. З іншого боку, інверсія ідеології знаходить контури ідеології глобального гуманізму, яка вибудовується на діалозі культур, на відмову від ідеології егоцентризму і соціал-дарвінізму, яка, нарешті, повинна орієнтуватися на відродження соціокультурних цінностей, вистражданих людьми в процесі історичного розвитку. В контексті глобального гуманізму будь-яка ідеологія має національне вираження. В Україні таким вираженням є патріотизм - відданість і вірність Вітчизні, прагнення до свободи, незалежності, соціальної справедливості. Тому слід стверджувати, що саме на цій підставі слід формувати ідеологію глобального гуманізму в її українському варіанті, який відповідає українському варіанту глобалізму і геополітичному статусу України.

Сергієнко Надія Олександрівна

*Аспірантка кафедри філософії
Київського національного торговельно-економічного університету*

СИСТЕМНІ ТА ЕВОЛЮЦІЙНІ ПІДХОДИ У ФІЛОСОФСЬКИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ СУСПІЛЬНО-ІСТОРИЧНОГО ПРОЦЕСУ

Методологічний заклик Дюркгейма до використання історії в якості «мікроскопу соціології», такого собі пристрою, за допомогою якого можна виявляти структури, недоступні звичайному спостереженню, можна вважати винятково актуальним сьогодні. На нинішньому етапі розвитку суспільні науки містять більше теорій, що описують статичні структури, ніж таких, які шукають і піддають критичному аналізу рушійні сили і причини динаміки структурних змін. Криза загальноприйнятих методологій висуває вимогу переосмислення самого предмету суспільствознавства, так що визначення поняття «соціум» має відбивати уявлення про історичний процес, що протікає в соціальному (історичному) просторі-часі. Сучасні філософські дослідження суспільства повинні демонструвати комплексний підхід: об'єднувати у межах власного предмету економічні, політичні, культурні структури чи патерни, що характеризуються відносною стабільністю та водночас повторюваною і закономірною динамікою змін в історичному часі. Відтак соціальна філософія чи філософія історії має застосовувати аналітичні інструменти й методи вивчення соціального процесу впродовж довгого періоду історичного часу, Броделева *longue durée* [1]. Метою